

FAALİYET RAPORU 2013

YUVVA

YUVA

YUVA DERNEĞİ FAALİYET RAPORU 2013

Metinler

Ayşe ÖKTEM
Erdem VARDAR
Özge SÖNMEZ

Grafik Tasarım

Umut PULAT

© YUVA Derneği

Koşuyolu Mahallesi
İsmail Paşa Sokak No: 9
34718 Kadıköy - İstanbul / Türkiye

+90 216 325 00 44

www.yuva.org.tr

yuva@yuva.org.tr

Nasıl bir yaşam istiyoruz? Nasıl bir gelecek? Nasıl bir birey?

2010'da bu soruların cevaplarını aramak üzere yola çıktık.

Derneğimizin ismini Yuva koyduk, yegane evimiz olan Dünya'yı çağrıştırsın istedik.

Yol aldıkça soruların yanıtları da netleşmeye başladı. Tüm canlıların ve bizden sonraki nesillerin haklarına saygılı, sürdürülebilir bir yaşam istiyorduk. Adil, eşit, yoksulluğun ortadan kalktığı bir gelecek. 'Dünya vatandaşları yetiştirmek gerek' dedik bunun için; insanların ve tüm canlıların birbirine bağımlılığının farkında olan, çeşitliliğe değer veren, barışçıl ve içerici, yaşadığı yer ve toplumda aktif olarak hem insanlar hem de tüm canlılar arası eşitlik, adalet ve dayanışmayı savunan, katılımcı bireyler.

Kendimize araç olarak gençlerin ve yetişkinlerin yaygın eğitimi ve savunuculuğu seçtik. Türkiye'de yetişkin eğitiminin içerik ve yöntem olarak geliştirilmesi gerektiğini gördük. 2011'de Alman Yetişkin Eğitimi Birliği (DVV International) ile girdiğimiz stratejik ortaklık bize bu konuda dünya çapındaki bilgi ve deneyimin kapılarını açtı.

Elinizdeki bu belge, Yuva'nın geçtiğimiz sene yaptıklarını ve önümüzdeki dönemde yapmayı planladıklarını anlatıyor. 2013'te Suriyeli sığınmacılarla, üniversite öğrencileriyle, Türkiye'den ve Almanya'dan Halk Eğitim Merkezi yöneticileriyle, yabancı dil öğretmenleriyle çalıştık. Kırıkhan'da bir toplum merkezi açtık. Kadıköy'ün Koşuyolu semtindeki yepyeni yuvamıza taşındık. Bahçesine organik tohumlar ektik. Yeni umutlar yeşersin diye.

Keyifli okumalar.

Erdem Vardar / YUVA Derneği Direktörü

1 Sürdürülebilir Bir Yaşam

Vizyonumuz sürdürülebilir, doğa dostu bir yaşam – doğa tahribatını, iklimlerin değişip dünyanın ısınmasını, ırmaklarımızın ve denizlerimizin kirlenmesini, tarımımızın gittikçe endüstrileşmesini, kentlerimizin tarihlerinden arındırılmış beton yığınlarına dönüştürülmesini değiştirmek.

Doğanın da hakları var ve bu hakları korumanın yurttaşlar olarak bizim de sorumluluğumuz olduğunu biliyoruz. Nasıl devletten çevremize zarar vermeyen politikalar bekliyorsak, bizim de sorumlu davranmayı öğrenmemiz – ve de öğretmemiz – gerekiyor. Yurttaşların doğaya uyumlu yaşamaları, çevrenin korunmasını kendi sorumlulukları olarak kabul etmeleri ve bu konuda aktif rol almaları aynı zamanda yaşayan bir demokrasinin de gereği.

Doğal Olarak Genciz

İlk çalışmalarımızdan biri, Toplum Gönüllüleri Vakfı (TOG) ile birlikte yürüttüğümüz Doğal Olarak Genciz! Ekolojik Okuryazarlık projesi oldu. 2013 Nisan ayında başlayan ve başarılı bir şekilde gelişen proje, 2014 yılında da devam edecek.

Doğal Olarak Genciz!, Türkiye'nin gençlere yönelik ilk ekolojik okuryazarlık projesi.

Ekoloji Okuryazarı olmak, yeryüzünde yaşamı mümkün kılan doğal döngüleri, ekosistemi anlama becerisine sahip olmak demek. Yaşamımızı bu döngülere uyumlu hale getirmek ise, sürdürülebilir bir yaşam tarzını gerçekleştirebilmek anlamına geliyor.

Bu projeyle, gençlerin ekoloji konusundaki temel bilgilerini güçlendirmek ve doğa koruma hedeflerini desteklemek hedefleniyor.

Hedef kitlelerini gençlerin ve yetişkinlerin oluşturduğu Doğal Olarak Genciz! Ekolojik Okuryazarlık Projesinin tüm süreci katılımcı eğitim metotları ile tasarlandı. Proje süresince, gençlerin kişisel gelişimine katkıda bulunabilmek, onları ekolojik okuryazar bireyler olmaları yönünde desteklemek ve edindikleri bilgileri aynı zamanda kendi yaşamlarına uygulayarak doğal çevrenin korunmasına katkı sağlamak adına ilgili alanlarda uzman olan kişilerle birlikte çalışıldı. Öncelikle gençler, bir Ekolojik Okuryazarlık Eğitimci Eğitimi aldılar ve sürdürülebilir bir yaşam için bilgi sahibi oldular. 5-11 Ekim 2013 tarihleri arasında, Küçükkuyu'da bulunan Çamtepe Ekolojik Yaşam Merkezi'nde gerçekleşen eğitime 20 genç katıldı. 7 gün süren eğitimde, 'Dünya Denen Gezegeni Tanıma, Yaşamda Çeşitliliğin Önemi ve Toparlanma Kapasitesi, Yok Oluş, Çözüm Arayanlar ve İyi Örnekler ile proje uygulama süreci konuları üzerinde duruldu ve doğa dostu beslenmek, ihtiyacımız kadar tüketmek, yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanmak gibi sürdürülebilir yaşam pratikleri deneyimlendi.

Ardından bu gençler, farklı gençlik gruplarına edindikleri bilgileri iki günlük bir eğitim programıyla aktardılar. Proje kapsamında 2013 yılında 7 farklı şehirde 8 eğitim gerçekleştirildi. Balıkesir, Samsun, Bolu, Isparta, Konya, Sakarya ve İstanbul'da gerçekleştirilen eğitimlerde 86 kadın, 71 erkek olmak üzere toplam 157 genç katılımcı olarak bulundu.

Yeni Projeler...

Ekoloji okuryazarlığı programını büyütmek, geliştirmek istiyoruz: Amacımız, önümüzdeki yıllarda bu programı yetişkinler için uyarlayarak, genişletmek, böylece sürdürülebilir bir yaşam biçimini yaygınlaştırmak.

2 Adil, Eşit Bir Gelecek

Adil ve eşit bir gelecek için çalışıyoruz; yoksulluğun olmadığı, herkesin eşit bir şekilde ekonomiye katılma imkanının bulunduğu, emeğinin karşılığını hakkıyla alabildiği ve doğanın talana uğramadığı...

Önümüzde uzun bir yolun olduğunu biliyoruz ve bu yolda da öğrenmenin, öğrenme imkanlarına ulaşabilmenin, eğitime katılabilmenin ne denli önemli olduğunu farkındayız.

Yoksulluğun önlenmesi veya giderilmesinde yetişkin eğitimin önemi büyük. Hızla değişen dünyamızda, her türlü bilgi olduğu gibi, mesleki bilgi ve beceriler de sürekli yenilenmek, geliştirilmek zorunda. Eskiden öğrenilmiş bir meslek günümüzde işlevselliğini tümünden yitirebilir.

Eğitimin ulaşılabilir olması bu topraklarda yaşayan herkes için geçerli olmalı – bu memleketin tüm yurttaşları için ve bu topraklara o ya da bu nedenle gelmiş olup burada yaşayanlar için. Çünkü komşumun yoksulluğu bana da dokunmalı...

Bugünün Türkiye'sinde birçok alanda eşitsizlikler görüyoruz ... Batı'da bilgiye ulaşım daha kolay olabiliyor, Doğu'da ise altyapı yetersiz kalabiliyor. Toplumun kıyısında kalan grupların bireyleri, eğitim imkanlarından yararlanamayabiliyorlar. Ve özellikle son yıllarda burada kısa ya da uzun bir süre kalmak üzere memleketimize gelen genç ve yetişkin göçmen ve mülteciler, henüz eğitim kurumlarından uzak bir konumdalar.

YUVA Derneği, stratejik partneri DVV International desteğiyle, Türkiye'deki yetişkin eğitiminin kalitesini yükselten ve gençlere ve yetişkinlere eğitim olanakları sağlayan farklı sosyal içerme projeleri uyguluyor ve geliştiriyor.

Birbirimizden Öğrenmek

Milli Eğitim Bakanlığı ve Alman Yetişkin Eğitimi Birliği arasındaki işbirliği protokolü kapsamında gerçekleştirilen “Birbirimizden Öğrenmek” projesi, Türkiye’deki Halk Eğitim Merkezleri’ni (HEM) ve Almanya’daki Yetişkin Eğitimi Merkezlerini (Volkshochschule / VHS) biraraya getirdi.

Proje kapsamında, Türkiye’den 10 Halk Eğitim Merkezi Müdürü Almanya’ya gitti ve Almanya’dan 10 Yetişkin Eğitimi Merkezi (Volkshochschule) Müdürü Türkiye’ye geldi. İki kurumun temsilcileri de bilgi ve deneyimlerini paylaştılar, yeni eğitim metotlarını tartıştılar, birbirlerinin ne yaptıklarını ve nasıl yaptıklarını görüp yeni fikirler üretme imkanını kazandılar.

Aynı zamanda Türkiye’den 16 yabancı dil eğitmeninin katılımıyla Berlin’de bir yaz akademisi gerçekleşti.

Kasım ayında, İstanbul’da 60’ı aşkın uzmanın katılımıyla bir konferans düzenlendi. 3 gün boyunca uzmanlar, öncelikle dil eğitimi olmak üzere yetişkin eğitimini tartıştılar. Almanya ve Türkiye’deki sistemleri karşılaştırdılar, deneyim, bilgi ve fikir alışverişinde bulundular.

Kırıkhan Toplum Merkezi

Hatay'ın Kırıkhan ilçesinde hem yerel halka, hem de Suriyeli mültecilere hizmet veren Kırıkhan Toplum Merkezi 2013 yazında açıldı.

İlk sene, Kırıkhan Toplum Merkezi, Yuva Derneği ve DVV International ile bir insani yardım kuruluşu olan Hayata Destek Derneği tarafından birlikte yürütüldü. Çeşitli psikososyal etkinlikler ve eğitimler sunan Kırıkhan Toplum merkezinin faaliyetlerine, 1200'den fazla yerli ve Suriyeli, kadın, erkek ve çocuk katıldı. Mültecilerin ihtiyaçları ve sorunları, ev ziyaretleriyle tespit edildi.

Kırıkhan Toplum Merkezinde gerçekleşen okul öncesi eğitim programına çoğunlukla Suriyeli mülteci çocuklar ve birçok Türkiyeli çocuk da katıldı. Birlikte resim ve oyun atölyelerine katılıp, kaynaştılar. Kültürlerarası öğrenme eğitimlerine katılan gençler "Birlikte yaşamak" konulu bir fotoğraf sergisi ve bir konser düzenlediler. Hem Suriyeli mültecilere, hem yerel halkla açık mesleki becerileri artırma kursları ve eğitimleri yapıldı. Suriyeli mültecilerin en fazla ilgisini çeken kurslar arasında sebzeçilik yer aldı. Sekreterlik eğitimi ise yerel kadınlara yönelik en çok ilgi gören eğitim oldu.

Temel beceri eğitimleri de ağırlıklı Suriyeli gençlere yönelikti. Bu eğitimlerin konusunu güçlendirme, özgüven kazanma, sorun çözme ve şiddetsizlik oluşturdu. Yerel halk İngilizce kurslarını benimsedi, bilgisayar eğitimleri ise herkes için ilgi çekiciydi.

Türkçe derslerinin önemi ise Suriyeli mülteciler için farklıydı. Yeni geldikleri ve belki de çok uzun süre kalacakları memleketin dilini bilmenin mülteciler için temel bir ihtiyaç olduğu görüldü ve bu ihtiyaç karşılanmaya çalışıldı.

Yeni Projeler...

Yetişkin eğitiminin daha çok insana ulaşabilmesi ve dezavantajlı grupları kapsamayı, ekonomiye katılma ve emek adaleti açısından ne kadar önemliyse, aktif bir demokrasinin gelişmesi, yeşermesi için de o kadar önemli. Mesleki eğitim, temel beceri kazandırma ve aktif yurttaşlık için güçlendirme programları, farkındalık kazandırma etkinlikleri bizce birbirinden ayrılmaz faaliyetler.

Gelen mülteci ve göçmenlerin bu memlekette bir yaşam kurabilmeleri, bir iş edinmeleri, kendi geçimlerini sağlayabilmeleri, haklarını arayabilmeleri Türkçe bilmelerine bağlı. Bu nedenle, önümüzdeki dönemde Kırıkhan Toplum Merkezi'ndeki Türkçe derslerini hem yoğunlaştıracağız, hem de mülteciler için Türkçe dersinin özgüllükleri üzerine çalışarak, başka yerlerde de kullanılabilecek modüller üzerine çalışacağız. Kırıkhan Toplum Merkezi, ikinci yılına Yuva Derneği'nin sorumluluğunda girecek. Yine sınır bölgesinde ikinci bir toplum merkezinin hazırlıklarına başladık bile.

Gaziantep'in Nizip ilçesinde planladığımız bir diğer projenin genel hedefi de, eğitim yoluyla yoksulluğu ve işsizliği azaltmaya yönelik. Özellikle genç kadınların güçlenmesini ve mesleki beceri kazanmasını amaçlayan bu proje kapsamında, işsiz olan ya da işsiz kalma tehlikesi bulunan gençlere temel ve mesleki eğitimler verilecek, güçlendirme atölyeleri yapılacak.

Son dönemde, başka STKlarla birlikte, Romani halkların ihtiyaç ve istekleri üzerine çalışıyoruz. Bu grupta, bir yandan dışlanan halkların ekonomiye katılımını sağlama, bir yandan da eğitim yoluyla güçlendirme ve yurttaşlık bilincini geliştirme üzerine birlikte proje üretiyoruz.

3 Demokratik, Barış İçinde Yaşayan Bir Toplum

Kendimizle ve komşularımızla barış içinde, demokratik bir toplumda yaşamak istiyoruz.

Demokrasi, ancak ve ancak tüm yurttaşların aktif katılımıyla, eşit söz hakkıyla, kimsenin düşmanlaştırılmadığı, itilmediği bir ortamda yeşerebilir.

Günaıyla sevabıyla toplum olarak geçmişimizle yüzleşmemiz barışı kurabilmemiz için çok önemli. İnsan hakları ve hak savunuculuğu temelli bir yetişkin eğitimi, demokrasinin gelişmesinde çok önemli bir işleve sahip: Yurttaşlık bilincini geliştirmek, ötekileştirilenleri güçlendirmek, insan hakları eğitimleri, kadınların, azınlıkların, ötekileştirilenlerin haklarını savunmaları için gerekli eğitimleri vermek bu tarz bir çalışmanın olası bileşenleri.

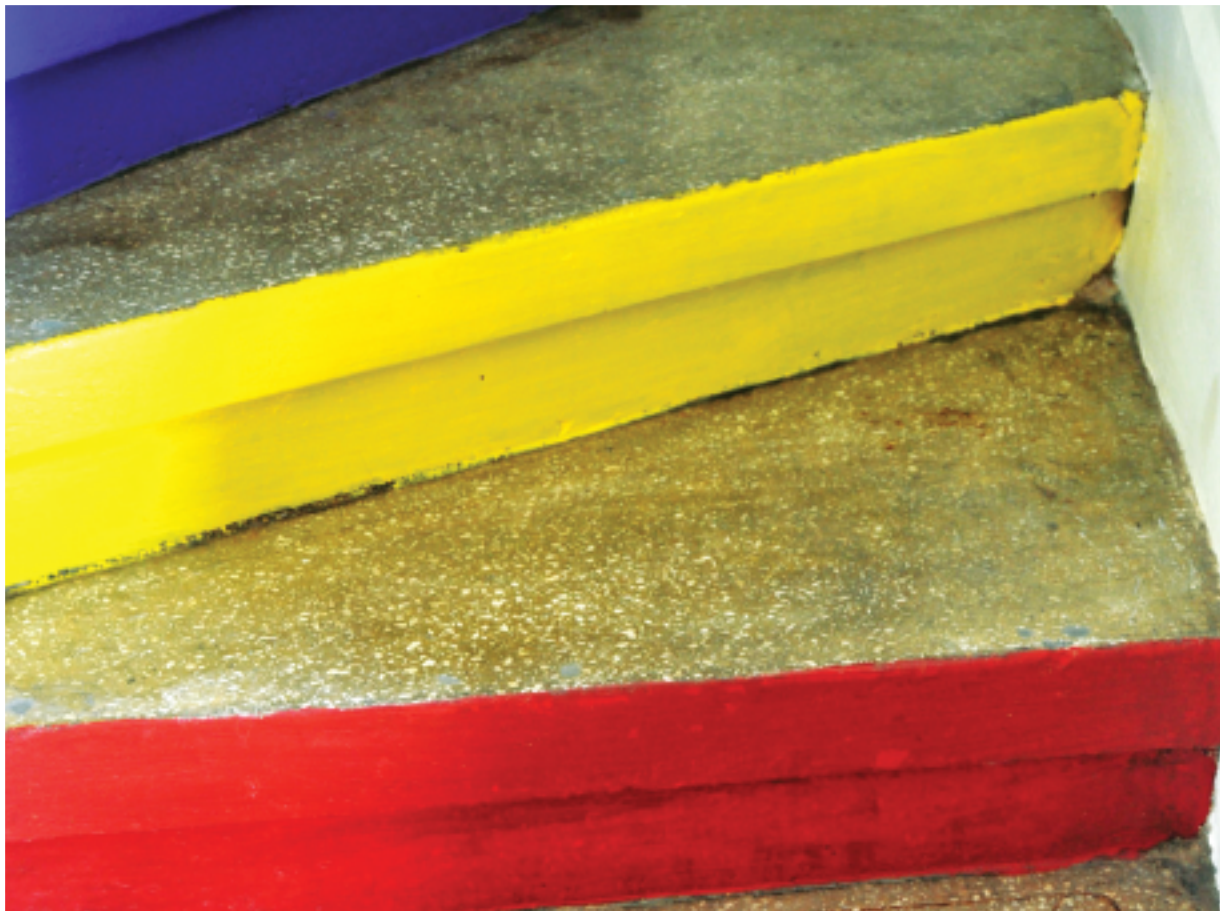
Birbirimizle Konuşmak

2013 başlarında biten bu projeyi DVV International, Türkiye’de ve Ermenistan’da yerel partnerlerle birlikte gerçekleştirdi. Proje dahilinde, Ermenistan’dan ve Türkiye’den katılan gençler, 6 ay arayla iki farklı kentte buluştular. Önce Muş’ta Ermeni yaşamının izlerini aradılar. Köylere gidip, bugün oralarda oturanlarla konuştular. Ardından Gümrü’de, Muş’tan sürgün edilen, hayatta kalan Ermenilerin torunlarıyla konuştular. Gruptaki gençler arkadaş olurken, tarih, hafıza, soykırım, inkar ve gerçeklik talebinin yanı sıra dostluk ve güven kavramlarını da sorguladılar.

Projeyi başından sonuna takip eden belgesel ekibimiz bu deneyimi beyaz perdeye aktardı. Mart 2013’de İstanbul Film Festivalinin Belgesel programında gösterime giren “Yolun Başında” adlı belgesel filmimiz, bugüne kadar Berlin, Köln, Toronto, Malatya, Tahran gibi şehirlerde gösterildi ve büyük beğeni kazandı.

Yeni Projeler...

Savunuculuk ve insan hakları temelli projelerimizi geliştirmek ve çoğaltmak istiyoruz. Avrupa ve Türkiye’de ayrımcılığa karşı çalışan kuruluşları biraraya getirerek fikir paylaşımında bulunmak, dernekleşmek isteyen ayrımcılığa maruz kalan gruplara örgütlenme eğitimleri vermek gibi fikirlerimiz var. Ekoloji okuryazarlığına benzer bir yaklaşımla “İnsan Hakları Okuryazarlığı” üzerine çalışıyoruz.

2015 yılına giderken, toplumun, bu topraklarda yaşayan her bir bireyin tarihiyle yüzleşmesinin de denli önemli olduğunu görüyoruz. Toplumsal bellek ve yüzleşme çalışmalarımızı devam ettirmek, Ermenistan ve Türkiye arasında yeni köprüler inşa etmek ve Anadolu halkları arasında yeniden bir bağ kurmak istiyoruz.

Gelirler:

Bağışçı	Amaç	Miktar (TL)
BMZ (Federal Almanya Cumhuriyeti Kalkınma ve İşbirliği Bakanlığı)	Yetişkin Eğitiminin Desteklenmesi, Doğal Olarak Genciz Projesi, Kırıkhan Toplum Merkezi	711 022
AA (Federal Almanya Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı)	Türkiye - Almanya Halk Eğitim Merkezleri İşbirliği Projesi, Arabuluculuk Eğitimleri Projesi, Birbirimizle Konuşmak Projesi	271 038
Diakonie Katastrophenhilfe	Kırıkhan Toplum Merkezi	268 981
Kişisel bağışlar ve aidatlar	Genel	160
Kambiyo gelirleri	Genel	26 455
TOPLAM		1 277 656

Giderler:

Bağışçı	Amaç	Miktar (TL)
BMZ ve Diakonie	Kırkhan Toplum Merkezi	838 074
BMZ	Doğal Olarak Genciz Projesi	88 537
AA	Türkiye - Almanya Halk Eğitim Merkezleri İşbirliği Projesi	180 403
AA	Arabuluculuk Eğitimleri Projesi	19 162
AA	Birbirimizle Konuşmak Projesi	2 936
TOPLAM		1 129 112

2014 yılına 2013 bütçesinden **148544 TL** devretmiştir.
2013 yılında personel ve ofis giderleri toplamı **350036 TL**'dir.
Bu da toplam giderlerin yüzde 31'ine denk gelmektedir.

SAYGI

Bütün projelerimizin, özellikle de eğitimlerimizin temelinde saygı anlayışı yatıyor. Projelerimizle, bu programlara katılan insanlarda bir değişim yaratmak ve yaşamlarına bir şeyler katmak istiyoruz, bunu yaparken insanların güncel kültürlerine ve tercihlerine saygı gösteriyoruz.

Katılımcılarımızla kurduğumuz ilişki, eşitler arasında kurulan bir ilişkidir: Bir eğitim kurumu olarak öğreteceklerimiz var, bununla birlikte onlardan öğreneceklerimiz de var. Öğrenmenin karşılıklı bir süreç olduğuna inanıyoruz.

İNSAN VE DOĞA HAKLARI

Projelerimizi insan ve doğa hakları temelli düşünüyoruz ve tasarlıyoruz. Bu dünyadan başka yuvamız yok. Hepimiz, ortak bir kadere sahip birbiriyle ilişkili ve birbirine bağımlı varlıklardan oluşan, parçalanamaz ve canlı bir topluluğun parçasıyız. Ayrımcılığın karşısında duruyor, dezavantajlı kesimleri destekliyoruz.

Nasıl insanın yaşamaya, ihtiyaçlarının karşılanmasına, gelişmeye, özgürlüğe hakkı varsa, yeryüzünü paylaştığımız diğer canlıların da var. İnsan haklarının doğa haklarının ayrılmaz bir parçası olduğunu düşünüyoruz.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Tüm çalışmalarımızda bugünü var ederken, yarının sorumluluğunun da üzerimizde olduğunun bilinciyle hareket ediyoruz. İhtiyaç ve isteklerimiz arasındaki ince fakat önemli çizgiyi göz önünde bulunduruyor ve tüm canlılarının yaşamına ev sahipliği yapan dünyamız için her anlamda ihtiyacımız kadar tüketmeye çabalıyoruz.

Projelerimizde, bir projenin yaşam döngüsünü baştan kurgulayıp, ekolojik ve sosyal anlamda olumlu bir etki yaratacak ve bizler oradan çekildiğimizde de bu olumlu etkiyi devam ettirecek şekilde hareket ediyoruz.

Ancak bu şekilde sürdürülebilir bir değişimin yaratılabileceğine inanıyoruz.

ÇEŞİTLİLİK

Yuvamızın en önemli özelliklerinden biri çeşitlilik. Bu çeşitlilik doğal süreçlerin işlemlerini sağlayarak yaşamı mümkün kılıyor. Doğanın bu çeşitliliğini korumak, canlı türlerinin azalmasını engellemek bizim görevimiz.

Tek tip bir canlı nasıl mümkün değilse, tek tip bir insan da mümkün değil. Biz insanlar da renklerimizle güzeliz – beyazımızla ve siyahımızla, engellerimizle, dillerimizle, farklı tercihlerimizle güzeliz. Bu farklardan hiç bir tanesini yitirmeden eşitlik ve çeşitlilik istiyoruz.

AKTİF YURTTAŞLIK

Demokrasileri yaşatacak olan yurttaşlardır. Demokrasi ancak yurttaşların etkin bir şekilde katılmalarıyla, kendi hayatlarını kendi ellerine almalarıyla, yönetimi paylaşmalarıyla yaşar. İnsanları güçlendirerek, aktif bir şekilde demokrasiye katılmalarını sağlamak bütün programlarımızın ortak konusunu oluşturmaktadır.

Adalet

Dünya Vatandaşlığı

Eşitlik

Sürdürülebilirlik

Barış

Aktif Yurttaşlık

Saygı

Doğa Hakları

İnsan Hakları

Ekoloji

Çeşitlilik

Adalet

Dünya Vatandaşlığı

Eşitlik

Sürdürülebilirlik

Barış

Aktif Yurttaşlık

Saygı

Doğa Hakları

İnsan Hakları

Eşitlik

Sürdürülebilirlik

Barış

Aktif Yurttaşlık

Saygı

Doğa Hakları

İnsan Hakları

Ekoloji

Çeşitlilik

Adalet

Dünya Vatandaşlığı

Eşitlik

Sürdürülebilirlik

Barış

Aktif Yurttaşlık

Saygı

Doğa Hakları

İnsan Hakları

Ekoloji

Çeşitlilik

Eşitlik

Sürdürülebilirlik

Barış

Aktif Yurttaşlık

Saygı

Doğa Hakları

İnsan Hakları

Ekoloji

Çeşitlilik

Adalet

Dünya Vatar

Eşitlik

Sürdürüleb

Barış

Aktif Yurt

Saygı

Doğa H

İnsan H

Ekoloj

Çeşitl